

Bilskötselråd

Det finns mycket att göra för att hålla en bil i bra skick. Sen bör man tänka på att inte lägga all fritid på bilen utan att också ha ett familjeliv... Detta är mina viktigaste tips:

- **Rostskydda bilen.** En del bilar har ett bra rostskydd, många har det inte. Svenska och tyska bilar har bra skydd, liksom Skoda, Seat och Renault. De andra har ett dåligt eller mediokert skydd. Rostskydda helst inte under vinterhalvåret. De som gör det bäst är rostskyddsfirmor som gör det med någon form av garanti och det kostar ca. 5000-6000:-. Man brukar - vad jag vet - spola rent bilen undertill först och sedan låta den torka. Därför tror jag att det är bäst att göra det på sommarhalvåret då det torkar bättre - men firmorna vet kanske bättre än jag där.

Man bör göra en komplett rostskyddsbehandling med hålrumsvax i dörrar, huv, baklucka, trösklar, balkar och underredsmassa under bilen. En del sköldar etc. kan behöva demonteras. Enligt Vi Bilägare håller en rostskyddsbehandling ca. 6 år. Jag hävdar att effekten av en behandling märks bilen ut, även om rosten kommer på äldre dar.

- **Ta hand om lacken 1: Tvätta bilen regelbundet.** En tvätt/kvartal är ett minimum om man vill hålla den i bra skick. En tvätt var 4:e-6:e vecka är ett bättre intervall. Använd vaxshampo typ Turtle Zip (om inte ev. lackskyddsbehandlingspapper säger något annat. Ibland ska man använda deras dyra schampon, ibland vill de det bara. Fråga dem då.) På vintern är tvätt viktigt. Spola av bilen oftare, kanske var 14:e dag. Då försvinner mycket salt och s.k. flygrost som är dubbrester som sätter sig på lacken och börjar rosta. Ha inte så varmt i garaget, då börjar saltet fräta på lacken. Bäst är torrt kallgarage med eluttag för motor- och kupévärmare. Varmt i bilen, kallt och rostvänligt utanför.

Om man inte har dyr lackskyddsbehandling (vi har inte det) så får man **vaxa bilen, minst 2 gånger/år** för att ha ett bra skydd. "Sonax flytande hårdvax" är ett bra vax som vunnit många tester. Det tycker jag fungerar bäst. Vaxa noga på hösten (när det är 10 grader eller mer ute) för att få ett bra skydd inför vintern. Smuts fastnar inte lika lätt då. På våren, efter salt- och dubbdäckssäsongen, tar ni bilen till en spolanläggning med oljeavskiljare, typ bensinstation, och gör rent den med avfettningsmedel. Det tar bort asfalts- och däckpartiklar från vintern, som sitter hårt i lacken. Miljövänliga produkter är ofta svaga. "Prick Bort" fick bra betyg i Plus för några år sedan. Det bästa jag provat är OKQ8:s "Superavfettning". Spraya på på TORR lack – vänta – spola av med högtryckstvätt från ca. 1 meters håll. Om det behövs, upprepa proceduren och ta en blöt svamp och torka av medlet när det verkat klart. Spola av lacken nerifrån och upp. Tvätta sen med schampo. Torka av bilen med sämskskinn. Lufttorka och vaxa.

Jag brukar avfetta på anläggning av miljöskäl, köra hem bilen, tvätta den hemma, skinna, lufttorka och vaxa hemma. Man får inte köra bilen mellan tvätt och vaxning - då kommer det gruspartiklar på lacken!

Det är bra att vaxa bilen oftare än 2 gånger/år, kanske 3-4 ggr./år, men det är jobbigt. Glöm inte att öppna dörrarna och bakluckan och ta på insidan också.

- **Ta hand om lacken 2:** Ett test av något brittiskt bilprogram typ visade, att det bästa för att undvika repor i lacken är vanlig handtvätt. Jag tvättar uppifrån (det renare) och ner (det smutsigare). Efter handtvätt kommer maskintvätt faktiskt, och sist gör det själv-tvättstation där det blev många repor, då man kör runt samma borste på sin lack som

föregående kund haft på sina hjul etc. Undvik det.

- ✿ **Ta hand om lacken 3:** Om du gjort **lackskyddsbehandling** så fråga dem som gjort den om hur den ska underhållas. Behandlingarna kräver ofta årligt underhåll nämligen, men sen ska man inte behöva vaxa bilen. Skyddet består av en tunn hinna polymerplast, typ som ett teflonskikt. Exempel på behandlingar är Diamond Brite, Ditec och TefCar. Personligen tycker jag att det blir för dyrt och krångligt med specialschampor och andra produkter som man måste använda, men det kan också vara bekvämare, då man slipper vaxa bilen och den ska vara lättare att hålla ren.
- ✿ Fälgarna görs rent med fälgrengöring (i spolhall med oljeavskiljare) - miljöfarligt. Hjulsidor behövs ej på vintern på ev. stålfälgar/plåtfälgar. Det är lättare att komma åt och göra rent utan hjulsidor. Hjulen görs rent innan säsongsförvaring, så klart. Man kan vaxa fälgarna, om man vill. Spraya in däcksidorna med silikonspray så håller sig gummit i nyskick och bra kondition. Sådant finns på Biltema till bra pris - skaffa en katalog. Det är lite överkurs dock, men bra.
- ✿ **Spola rent motorn på våren:** När du spolat rent i motorrummet är det viktigt att du **1:** är i en spolhall med oljeavskiljare så att oljerester etc. från motorn tas om hand på rätt sätt och att du **2:** *låt motorn kallna innan du sköljer av den (varit avstängd minst 1½ timme)*. En varm motor kan spricka av temperaturskillnaden mellan motor och vatten och då måste den bytas. **3:** Täck för generatorm/spola inte direkt mot den, eftersom en vattenfylld generator gör att bilen kanske inte startar. Man kan spola med högtryckstvätt, varmvatten eller ta på avfettningsmedel först och sedan spola av. Efter avfettning så kan man spraya på vaselinspray på metall-/lackdelarna i motorutrymmet och torka av, så får man en skyddande fetthinna där, eller så kan man spraya på någon form av vax som inte kräver efterbehandling. Givetvis inte på grenrören. I en ren motor slipper man korrosionsskador och påföljande AC-läckage etc., som är mycket dyrt att laga.

Överkursen är sedan att när motorutrymmet torkat spraya in plastkåpor och gummiledningar med silikonspray (ev. putsa in det på plasten, låt dra in i gummit) så blir det svart och smidigt och fint. Slangarna spricker inte och åldras inte lika lätt och plasten blir fin.
- ✿ Vaxa INTE plastlisterna utanpå bilen. De blir då gråa och fula snabbt. Tvätta med schampo och skölj av mycket noga. Plastdetaljer smörjs in/sprayas med silikonspray.
- ✿ Läderklädsel torkas av med mild såpvatten minst 1 gång/år - gärna oftare - och smörjes in med lädervårdskräm typ. Kan köpas i bilhandeln, men kanske billigare i soffaffär eller på annat håll. Cleaner finns också att köpa. Överdragsfusklädsel finns också om man vill skydda sätena under barnens tidiga år. Original passar bäst.
- ✿ Instrumentpanelen kan göras ren med mild såpvatten, men medel och sprayer finns. En del sprayer, t.ex. Cockpit Shine gör plasten mycket hal dock. En dammvippa tar bort damm snabbt och lätt.
- ✿ Använd och smörj dörrlåsen ibland, annars kan de bäcka igen och bli odugliga, vilket inte är kul när fjärrkontrollen slutar att fungera.

- **Hitta en pålitlig personlig bilmekaniker**, som tar ansvar för sitt jobb. Undvik stora bilverkstäder - det fuskas vilt där och de är mycket dyra. 500-600:-/timme+moms är ett bra pris idag. Verkstäder kan ta 800-1200:-+moms/timme. Kolla i bilens servicehäfte vad som ska göras vid varje service och skriv ner en tydlig punktlista till mekanikern. Se till att få en servicestämpel i servicehäftet. Kolla dessa bytesintervall noga:
 - ev. kamrem
 - kylarvätska
 - bromsvätska
 - motorolja
 - växellådsolja (ofta "behövs" inget byte, men byt vid 10-12 000 mil – det behövs visst!)
 - styrservooljan brukar inte behöva bytas, men gör det gärna vid kanske 10 års ålder. Ny olja är bättre för systemet än gammal sliten olja med föroreningar i.

- **Byt motorolja och filter efter 1500 eller max 2000 mil/1 år.** Många bilar har ett serviceintervall på 3000 mil, men oljan blir mycket sliten och smutsig med så långa bytesintervall och det är inte bra för motorn. På vår bil byter jag olja och filter var 1500:e mil och använder Biltemas bästa helsyntetiska olja, som är samma som Statoils oljor, vilka håller hög kvalitet. På så sätt får jag konstant bra oljekvalitet i motorn till ungefär samma pris som den premiummärkesolja jag tidigare bytte var 3000:e mil. Kolla noga så att oljan uppfyller din bils minimispecifikationer.

- **Ta hand om bromsarna.** I vårt klimat och på våra vägar med salt och smuts under en stor del av året så korroderar bromsoken mycket. Vid varje service bör man demontera klossarna, skrapa/borsta rent okets anläggningsytor mot klossarna och smörja in dem med kopparpasta, så att klossarna glider bra och inte fastnar. Men det får inte komma på klossens bromsyta eller på bromsskivan! Ev. kladd tas bort med bromsrengöring eller thinner.

Bromarna rengöres och smörjes så här:

1. Ta bort låspinnarna till bromsklossarna och plocka loss bromsklossarna. På en del ok måste man skruva loss minst en fästskruv i okets övre eller nedre kant för att lyfta upp/ut oket och kunna komma åt klossarna och bromskolven.
2. Torka och fila rent klossarnas och okens anläggningsytor mot varandra, Bort med smuts och lös rost.
3. Ta ett par nedslitna bromsklossar/träbit av motsvarande tjocklek och placera där klossarna skall sitta. Se till att klossarna inte ramlar ut.
4. Tryck hårt på bromspedalen så att kolven trycks ut till klossarna tar emot. Då är kolven maximalt uttryckt.
5. Lyft försiktigt på kolvens gummidamask med t.ex. en liten elektronikskruvmejsel och spraya in mycket silikonspray.
6. Tryck med en STOR polygrip (gärna med t.ex. cykelslangbitar runt käftarna för att skydda kolvens lackade/kromade kant så att ytan inte spräcks och börjar rosta) tillbaka bromskolven till innersta läget.
7. Upprepa punkt 3-6 1-2 gånger.
8. Glidbultens damask kan antingen tryckas tillbaka och bulten fettas in med silikonfett eller silikonspray (fett varar längre), eller lyftas så att man kan spraya in som med bromskolven. Montera damasken igen.
9. Glidhylsan kan tas loss och även dess damask. Spraya gärna rent inne i hylsans fäste i oket. Då brukar skit flyga ut. Rengör delarna och fetta in dem med silikonfett. Montera delarna igen.

10. Se till att alla damasker och rörliga delar är korrekt monterade och åtdragna.
11. Montering av bromsklossarna: Smörj in klossarnas kortsidor med kopparpasta, och likaså okets anläggningsytor mot klossarna. De skall glida fritt mot varandra med lagom med kopparpasta emellan. Inget får komma på klossarnas anläggningsytor mot bromsskivorna, eller på skivorna! Klet tas bort med bromsrengöring eller thinner.
12. Montera klossarna, låspinnar och låssprintar och se till att bromsoket är ordentligt fastskruvat om du lossat någon fästskruv.
13. Starta motorn och tryck på bromspedalen för att få tryck mot bromsskivorna så att bilen bromsar när du gör det.

Klart!

Bromsar är vanliga problemdetaljer. Om okets kolv rostar fast så kommer klossen/klossarna antingen konstant ligga på och slitas upp (samt höja bränsleförbrukningen) eller aldrig läggas an mot bromsskivan, som därmed kommer att rosta upp snabbt. Dessutom blir det 2:a på besiktningen. Anliggande bromsar kan orsaka överhettning av klossar, skivor (som slår sig och blir skeva) och av bromsvätskan som slits hårdare. Är vätskan inte bytt på länge så innehåller den mest vatten, som då börjar koka och expandera och då trycks ut ur systemet, varpå man inte har några bromsar alls! Bromsunderhåll, inkl. byte av bromsvätskan är alltså viktigt för säkerheten, liksom för ekonomin.

Bromsa gärna hårt några gånger i månaden för att motionera bromsarna så att det rör lite på sig i oken och så att skivorna slipas rena från rost. *Se bara till att göra det på en raksträcka i bra väglag när du är ensam på vägen.*

Det är som jag fick lära mig i armén: **Om fordonet är HELT och RENT så FUNGERAR det.** Så enkelt är det.

Lycka till!

